

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพในอำเภอนาจะหลวย
จังหวัดอุบลราชธานี

PROMOTION OF PARTICIPATION OF THE OCCUPATIONAL
GROUP MEMBERS IN NACHALUAY DISTRICT
IN UBON RATCHATHANI PROVINCE

¹จันทร์ชนก คุชิตา, ²ประสิทธิ์ กุลบุญญา และ ³ไพศาล พากเพียร
¹Janchanok Kuchita, ²Prasit Kunbunya and ³Paisarn Phakphian

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ประเทศไทย
Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

¹koysab@hotmail.com

Received : May 1, 2022; Revised : May 20, 2022; Accepted : May 30, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี และเพื่อศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี จากกลุ่มอาชีพ 68 กลุ่ม กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 227 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านงบประมาณ ผู้มีอำนาจเงินฝาก หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการเบิกจ่ายมีการแต่งตั้งในรูปคณะกรรมการ ด้านการรวมกลุ่ม มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเป็นไปตามความต้องการของสมาชิกที่จัดตั้ง ด้านการบริหารจัดการ มีการ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

แต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ ตามที่สมาชิกเห็นชอบ ด้านการฝึกอบรม มีการแจ้งให้สมาชิกทราบถึงโครงการฝึกอบรมทุกครั้งที่มีการอบรม และด้านการประเมินผล มีกรรมการประเมินผลได้รับการเลือกโดยสมาชิกกลุ่ม การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพในอำเภอหนองบัว จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าการจัดตั้งกลุ่มในชุมชนขึ้นให้มีคณะกรรมการในการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพ หน่วยงานของรัฐบาลหรืออำเภอหนองบัว ช่วยสนับสนุนโครงการที่มีประโยชน์เพื่อเสริมรายได้ในชุมชน ด้านการบริหารจัดการควรดำเนินการส่งเสริมให้มีโครงการเลี้ยงวัวหรือโครงการเลี้ยงไก่ ด้านงบประมาณ ควรดำเนินงานให้ประชาชนได้กู้เงินในการจัดทำหรือก่อตั้งกลุ่มอาชีพในชุมชน ด้านการฝึกอบรม ควรดำเนินการโดยจัดให้มีวิทยากรมาให้ความรู้ในกลุ่มอาชีพในชุมชน ด้านการประเมินผล ควรดำเนินการโดยมีการประเมินผลที่ชัดเจนจัดให้มีการประเมินผลในรอบ 3 เดือน/ครั้ง และหน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญในการประเมินผลของโครงการของกลุ่มสมาชิกอาชีพ

คำสำคัญ: แนวทางการส่งเสริม, การมีส่วนร่วม, สมาชิกกลุ่มอาชีพ

Abstract

The research aimed to study the participation of the occupational group members in Nachaluay district in Ubon Ratchathani province and the promotion of the same group members. The samples used in the research were the occupational group members from a total of 68 groups. The group size was determined by Krejcie and Morgan table. A total number of the samples used in the research were 227. The research instruments were a questionnaire and an interview. Statistics used in data analysis were percentage, means, and standard deviation. The research findings were as follows. The members of the occupational groups in Nachaluay district had an overall participation at a moderate level. Their participation could be described as follows. Budget: those who were authorized to withdraw money were appointed as the group committee. Grouping: the occupational group was set up according to the members' needs. Management: different committee members were assigned tasks as approved by members. Training: all members were informed of the training and evaluation the evaluation committees were elected by the group members. The groups in the communities consisted of the committee responsible for management. The state agencies or district agencies would provide support to raise incomes of the groups. As regards the management, there should be promotion for the cattle or poultry raising

project. On budget, the general public should be entitled to loans. On training, the group should invite experts to pass on knowledge and expertise to the groups. As for evaluation, the performance should be transparently evaluated three times a month. The state agencies and other bodies concerned should give importance to the evaluation of the group 's project.

Keywords: Guidelines for Promotion, Participation, Occupational Group Members.

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ได้ให้ความสำคัญในการสร้างรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศ ประการหนึ่งคือการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจและชุมชนด้วยบูรณาการกระบวนการผลิต บันคักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุล เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงในชุมชน สนับสนุนชุมชนกลุ่มมีการรวมกลุ่มในรูปแบบ สหกรณ์ กลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้มาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าสินค้า บริการ และสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน ในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ที่มีการจัดสรรประโยชน์อย่างเป็นธรรมแก่ชุมชน รวมทั้งสร้างระบบเพาะบ่มวิสาหกิจชุมชน ควบคู่กับการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการการตลาด และทักษะในการประกอบอาชีพโดยมีหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพ คือ หน่วยงานของของรัฐแต่ละท้องถิ่นหรืออำเภอ จังหวัด เป็นต้น

อำเภอมียบทบาทสำคัญ ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชน ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของอำเภอประกอบกับกฎหมายได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของอำเภอในด้าน การส่งเสริมอาชีพไว้ดังนี้ (กรมการปกครอง 2553 :167- 202) การบริหารงานปกครองท้องที่ การดูแลรักษาที่สาธารณะ การก่อสร้างอาคารสถานที่ราชการ การพัฒนาท้องที่ การบริหารงานบุคคลของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ การดำเนินการเกี่ยวกับคณะกรรมการหมู่บ้าน ส่งเสริมการพัฒนาสตรี การบริหารงานบุคคลของข้าราชการและลูกจ้างกรมการปกครอง การสนับสนุนการเลือกตั้ง การส่งเสริมการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำ การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน การขออนุญาตให้มีมหรสพและการโฆษณา ขยายเสียง การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและงานอื่นที่ ได้รับมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

แผนปฏิบัติการของอำเภอได้กำหนดให้กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ถ่ายโอนภารกิจด้านการพัฒนาอาชีพให้แก่เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด เช่นงานส่งเสริมการพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มอาชีพการสนับสนุนทุนดำเนินการกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต การส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร งานฝึกอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรมไทย เป็นต้น โดยกำหนดประเภทกลุ่มงานภารกิจถ่ายโอนดังกล่าว เป็นหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนเลือกทำโดยอิสระภารกิจส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชน มีเป้าหมายสำคัญเพื่อยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น โดยการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายและเพิ่มศักยภาพของชุมชนให้มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเหมาะสมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมอาชีพของอำเภอได้ยึดหลักทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีโดยมีเงื่อนไขอยู่บนความรู้ ความเข้าใจในความแตกต่างกัน โดยธรรมชาติทั้งระดับพื้นที่ ระดับชุมชน ระดับครัวเรือนและระดับบุคคล ดังนั้นการส่งเสริมอาชีพของสำนักงานพัฒนาชุมชน จึงควรทำการสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์เพื่อจัดทำระดับความสำคัญของการส่งเสริมอาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่โดยกลุ่มอาชีพ เป็นการรวมกลุ่มของประชาชนที่ร่วมดำเนินกิจกรรม (กรมการปกครอง 2553 : 21) เพื่อให้เกิดรายได้และสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพให้กับสมาชิก แบ่งออกเป็นสองลักษณะคือ 1. กลุ่มอาชีพที่มีการรวมตัวกันแต่ไม่ได้จดทะเบียน เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพการแปรรูปด้านผลผลิต กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือนและหัตถกรรมไทย 2. กลุ่มอาชีพที่มีการจดทะเบียนเป็น เช่น กลุ่มสหกรณ์ สหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยมีกฎเกณฑ์ข้อบังคับของกลุ่มอาชีพที่ถือเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มให้เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้และส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวชุมชนและท้องถิ่น สอดคล้องงานวิจัยผการัตน์ พิณีจวัฒน์ (2561 : ก) ได้ศึกษาการส่งเสริมอาชีพให้ชุมชน : กรณีศึกษาบ้านโพโนไทร ตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเลย พบว่า การประกอบอาชีพและแนวทางการส่งเสริมอาชีพ บ้านโพโนไทร มีหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพภายในชุมชน ได้แก่ หน่วยงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเลย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ส่วนการให้มีอาชีพเสริมในชุมชนที่ชาวบ้านต้องการมากที่สุด คือ อาชีพเกี่ยวกับการเกษตร เช่น การเพาะเห็ด การปลูกผักปลอดสารพิษขาย และต้องการให้มีอาชีพเสริม คือ รับทำบายศรี ส่วนแนวทางและวิธีการ ส่งเสริมอาชีพภายในหมู่บ้าน คือ การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และต้องการให้ตลาดรองรับสินค้า

อำเภอนาจะหลวย ตั้งอยู่พิกัด 14°31'17"N 105°14'45"E หมู่ที่ 11 บ้านกลางเมือง ตำบลนาจะหลวย อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2248 (น้ำยืน-บุญทริก) ตั้งอยู่ที่สี่ไต่ของจังหวัดอุบลราชธานี ห่างจากจังหวัดอุบลราชธานี

ประมาณ 120 กิโลเมตร ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี ทิศใต้ ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี การปกครอง ท้องส่วนภูมิภาค 6 ตำบล 78 หมู่บ้าน การปกครองท้องส่วนท้องถิ่น 2 เทศบาลตำบล 5 องค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนประชากร 58,930 คน คน แยกเป็นชาย ชาย 29,794 คน หญิง 29,136 คน จำนวนหลังคาเรือน 19,946 หลังคาเรือน (อำนาจจะหลวย 2563 : 16) อำนาจจะหลวย ได้จัดโครงสร้างรูปแบบการบริหารงานบุคลากรและการจัดสรรคนลง ตำแหน่งตลอดจนการประกาศโครงสร้างงาน โดยสำนักพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการส่งเสริมอาชีพให้แก่กลุ่มอาชีพต่างๆ มีนักพัฒนาชุมชนเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานในหน้าที่เกี่ยวกับงานส่งเสริมอาชีพซึ่งการส่งเสริมอาชีพในเขตอำนาจจะหลวย มักประสบปัญหาด้านการประสานงานคือขาดการประสานงานที่ดีมีการประกอบอาชีพอาศัย โดยการเลียนแบบ การบอกเล่า หรือพ่อค้าคนกลางหรือกลุ่มนายทุนแนะนำขาดการรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการที่ดี ขาดอำนาจการต่อรองตลอดจนอำนาจจะหลวย จัดการอบรมและรวมกลุ่มในแบบราชการมากกว่าตามธรรมชาติของกลุ่ม ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการรวมกลุ่มเนื่องจากจับต้องผลลัพธ์ไม่ได้ในรูปค่าตอบแทนในการรวมกลุ่ม ซึ่งเป็นเหตุแห่งปัญหาดังนี้ 1. การส่งเสริมอาชีพไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มอาชีพ 2. ทักษะคน การรวมกลุ่มต้องการผลตอบแทนเป็นค่าตอบแทน 3. การส่งเสริมอาชีพของอำนาจจะหลวย ยึดติดในระบบราชการ (กรมการปกครอง 2560 : 20)

จากเหตุปัจจัยและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน อำเภอนาจะหลวย และมีบทบาทเกี่ยวกับการดูแลตลอดจนมีหน้าที่ในการดำเนินงานในการมีส่วนร่วมของกลุ่มอาชีพในการส่งเสริมอาชีพให้แก่กลุ่มอาชีพของอำเภอนาจะหลวย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพใน อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้สมาชิกกลุ่มอาชีพมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมความคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมสรุปผลและร่วมในความสำเร็จหรือล้มเหลวในการส่งเสริมอาชีพได้ตลอดจนเพื่อให้ได้แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพของ อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเข้มแข็งต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพใน อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกกลุ่มอาชีพ ในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี จากกลุ่มอาชีพ 68 กลุ่ม สมาชิก 560 คน (รายงานประจำปี อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี 2563 : 15)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สมาชิกกลุ่มอาชีพในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี จากกลุ่มอาชีพ 68 กลุ่ม กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 227 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วยหัวหน้าหน่วย จำนวน 1 คน ตัวแทนกำนัน จำนวน 6 คน ผู้ใหญ่บ้านจำนวน 5 คน และตัวแทนสมาชิก จำนวน 9 คน รวม 21 คน เพื่อใช้ในการศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพใน อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาครอบคลุมในประเด็นดังนี้ 1) ด้านการรวมกลุ่ม 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านงบประมาณ 4) ด้านการฝึกอบรม และ 5) ด้านการประเมินผล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพใน อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การรวมกลุ่มอาชีพและประเภทของการรวมกลุ่มอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพในอำเภอจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรวมกลุ่ม ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านการฝึกอบรมและด้านการประเมินผล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ (บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร 2555 :93 - 95)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ข้อเสนอแนะ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพในอำเภอจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Method) เมื่อเก็บข้อมูลได้เรียบร้อยแล้วจึงนำไปประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยประมวลผลแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประเมินค่าของ Likert ชนิด 5 ตัวเลือก และใช้เกณฑ์การประเมินในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพใน อำเภอจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Analysis) เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพในอำเภอจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพใน อำเภอจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี สรุปผลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (คิดเป็นร้อยละ 60.00) รองมาเป็นเพศชาย (คิดเป็นร้อยละ 40.00) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 ปีขึ้นไป (คิดเป็นร้อยละ 44.50) ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การรวมกลุ่มอาชีพระหว่าง 5 - 10 ปี (คิดเป็นร้อยละ 60.35) และมีประเภทของการรวมกลุ่มอาชีพ ที่เป็นการรวมกลุ่มอาชีพแบบไม่จดทะเบียน (คิดเป็นร้อยละ 83.70)

2. การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพในการส่งเสริมอาชีพของอำเภอจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี

2.1 การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการส่งเสริมอาชีพของอำเภอจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในงบประมาณ ($\bar{X}=3.60$)

รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรวมกลุ่ม ($\bar{X} = 3.52$) ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.48$) ด้านการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรม ($\bar{X} = 3.44$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.42$)

2.2 ด้านการรวมกลุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ การจัดตั้งกลุ่มอาชีพเป็นไปตามความต้องการของสมาชิกที่จัดตั้ง ($\bar{X} = 3.90$) มีการเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.70$) มีการนำข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกมาเป็นข้อมูลประกอบในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ($\bar{X} = 3.67$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการถือหุ้นหรือมีปัจจัยในการนำมาร่วมก่อตั้งกลุ่มอาชีพ ($\bar{X} = 2.49$)

2.3 ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ ตามที่สมาชิกเห็นชอบ ($\bar{X} = 3.75$) มีการแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกอย่างชัดเจนในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และการลงมติใช้เสียงแบบหนึ่งคนต่อหนึ่งเสียงในการขอมติในที่ประชุมของกลุ่ม ($\bar{X} = 3.70$) มีการแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกอย่างชัดเจนในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและบุคคลในครอบครัวของกลุ่ม ($\bar{X} = 3.27$)

2.4 ด้านงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ ผู้มีอำนาจถอนเงินฝากหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการเบิกจ่ายมีการแต่งตั้งในรูปคณะกรรมการ ($\bar{X} = 4.51$) มีการแจ้งค่าใช้จ่ายในกลุ่มอย่างเปิดเผยและสามารถซักถามได้ และมีการกำหนดให้ต้องมีการขอมติในที่ประชุมก่อนดำเนินการเบิกจ่ายเงินเกินที่กำหนดไว้ตามข้อบังคับ ($\bar{X} = 3.98$) มีการแต่งตั้งบุคคลผู้รับผิดชอบด้านการเงินและการบัญชีอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.87$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สมาชิกมีการหารายได้จากส่วนอื่นมาเพิ่มเติมให้กับกลุ่มอาชีพนอกจากรายได้ตามปกติ ($\bar{X} = 3.26$)

2.5 ด้านฝึกอบรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ มีการแจ้งให้สมาชิกทราบถึงโครงการฝึกอบรมทุกครั้งที่มีการอบรม ($\bar{X} = 3.64$) มีการเข้าอบรมโดยสมัครใจและเป็นการต้องการความรู้หรือการรวมกลุ่มอย่างแท้จริง ($\bar{X} = 3.60$) สมาชิกได้เข้าร่วมฝึกอบรมหรือรวมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.49$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สมาชิกมีส่วนในการกำหนดเรื่องเกี่ยวกับหัวข้ออบรมหลักสูตรเนื้อหาการอบรมและวิทยากรที่อบรม ($\bar{X} = 3.29$)

2.6 ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ กรรมการประเมินผลได้รับการเลือกโดยสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 3.53$) มีการกำหนดวัตถุประสงค์การประเมินผลปฏิบัติงานของกลุ่มให้สมาชิกทราบโดยชัดเจน ($\bar{X} = 3.51$) และมีการเปิดเผยผลการประเมินการปฏิบัติงานให้

ทราบโดยทั่วถึง ($\bar{X} = 3.48$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ประเมินผล ($\bar{X} = 3.28$)

3. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ด้านการรวมกลุ่ม ควรจัดตั้งกลุ่มในชุมชนขึ้นให้มีคณะกรรมการในการบริหารในกลุ่มชุมชนเพื่อให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการกลุ่มอาชีพ ควรให้หน่วยงานของรัฐบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลช่วยสนับสนุนโครงการที่มีประโยชน์เพื่อเสริมรายได้ในชุมชน ควรส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพในชุมชนเกิดความรักสามัคคีกันในการจัดกิจกรรมร่วมกันในกลุ่ม เดือนละ 1-2 ครั้ง ในส่วนของด้านการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุน ควรส่งเสริมให้มีโครงการเลี้ยงวัวหรือโครงการเลี้ยงไก่ และจัดให้มีการจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการให้กับกลุ่มในชุมชน ทางเรื่องด้านงบประมาณ ควรให้หน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุน ให้ประชาชนได้กู้เงินในการจัดทำหรือก่อตั้งกลุ่มอาชีพในชุมชนในดอกเบี้ยต่ำ ควรให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาดูแลในการจัดการของกลุ่มชุมชนในเรื่องงบประมาณหรือค่าใช้จ่ายเพื่อให้ความรู้ ควรให้งบประมาณสนับสนุนโครงการต่างๆ ในชุมชนให้มากขึ้นและให้จัดตั้งคณะกรรมการในองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามาดูแล ด้านการฝึกอบรม ควรให้หน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนจัดให้มีวิทยากรมาให้ความรู้ในกลุ่มอาชีพในชุมชน ควรจัดให้มีการอบรม ให้ความรู้และฝึกอาชีพแก่สมาชิกของโครงการในชุมชน ควร สนับสนุนงบประมาณให้แก่บุคลากรเพื่อไปฝึกอบรมเพื่อให้เกิดความชำนาญเพื่อให้สามารถถ่ายทอดให้กับสมาชิกในชุมชนนั้นๆ และด้านการประเมินผล หน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุนการประเมินผลที่ชัดเจน ควรจัดให้มีการประเมินผลในรอบ 3 เดือน/ครั้ง ควรให้หน่วยงานของภาครัฐและองค์กรผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญในการประเมินผลของโครงการของกลุ่มสมาชิกอาชีพในแต่ละชุมชน

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการส่งเสริมอาชีพของอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการส่งเสริมอาชีพของอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากกลุ่มอาชีพของอำเภอนาจะหลวย ได้จัดตั้งมาเป็นระยะเวลาไม่ผ่านการดำเนินงานส่วนใหญ่ อำเภอนาจะหลวย จะเป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผน ตรวจสอบ การควบคุมและประเมินผลเองโดยมีสมาชิกของกลุ่มอาชีพเริ่มเรียนรู้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของ

สมาชิกด้านต่างๆจึงเป็นระยะเริ่มต้น ผลการศึกษาจึงออกมาในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัฐพล ภูรินทร์พงศ์และคนอื่นๆ (2562 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาอาชีพกลุ่มผู้นำสตรีชุมชนบ้านสันติสุข ตำบลน้ำรั่ม อำเภอเมือง จังหวัดตาก ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ระยะก่อนปฏิบัติการ ผลการสำรวจความคิดเห็น พบว่า มีความต้องการได้รับการส่งเสริมให้จัดตั้งกลุ่มอาชีพเสริมให้กับผู้นำสตรีและกลุ่มแม่บ้าน และช่วยเหลือในการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพ เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในด้านการร่วมกลุ่ม พบว่า โดยภาพอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการรวมกลุ่มเป็นการรวมกลุ่มบุคคลที่มีความสนใจในอาชีพเดียวกัน เป็นการรวมกลุ่มโดยความสมัครใจและสมาชิกมีอิสระในการตัดสินใจที่จะเลือกกลุ่มอาชีพ จึงทำให้มีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุชานาถ พัฒนวงศ์งาม (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน : กรณีศึกษากลุ่มทองเหลืองสาน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการกลุ่มสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งด้านการผลิต การควบคุมคุณภาพมาตรฐาน การพัฒนาสินค้าและการจำหน่าย สมาชิกได้รับประโยชน์ร่วมกันจากกองทุนและมีกติกากฎัยืมเงินเพื่อใช้ในการผลิต ให้สมาชิกที่อยู่ใกล้กันรวมกันเป็นกลุ่มย่อยร่วมกันผลิตและเชื่อมโยงกับกลุ่มอื่นเป็นเครือข่ายกลุ่มใหญ่ ส่งผลทำให้กลุ่มสมาชิกเกิดความเข้มแข็ง เพราะสมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการส่งเสริมอาชีพของอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานีซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชูไรดา เจาะแฉ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการส่งเสริมกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลสาบัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการบริหารจัดการ มีการบริหารจัดการในเรื่องแผนและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการส่งเสริมอาชีพการบริหารจัดการร่วมกันบูรณาการกับหน่วยงานอื่นยังมีควรสร้าง ความร่วมมือในทุกภาคส่วนที่ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ

ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากสมาชิกในกลุ่มยังขาดความรู้ในการบริหารจัดการเพราะประชาชนมีความรู้ที่น้อยส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกรหรือชาวไร่ ประชาชนเหล่านี้ขาดทักษะในการจัดการก็ส่งผลให้การบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชูไรดา เจาะแฉ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการส่งเสริมกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลสาบัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการบริหารจัดการ มีการบริหารจัดการในเรื่องแผนและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการส่งเสริมอาชีพการบริหารจัดการร่วมกันบูรณาการกับหน่วยงานอื่นยังมีควรสร้างความร่วมมือในทุกภาคส่วนที่ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้ที่กล่าวมาจึงทำการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง และซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผการัตน์ พินิจ

วัฒน์ (2561: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมอาชีพให้ชุมชน : กรณีศึกษา บ้านโพธิ์ไทร ตำบลเมือง อำเภอมือง จังหวัดเลย พบว่า มีหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้ เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพภายในชุมชน ให้การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ สำหรับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการส่งเสริมอาชีพของอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ด้านงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องนั้นเริ่มให้ความสำคัญในเรื่อง งบประมาณในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดีไม่เป็นปัญหาของ สังคมหรือภาวะของประเทศชาติ เพราะการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับ ประชาชนที่อยู่ในอำเภอล็กๆ อย่างเช่นอำเภอนาจะหลวย จึงส่งผลทำให้การมีส่วนร่วมของ สมาชิกกลุ่มอาชีพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล พึ่งกิจและคนอื่นๆ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลุ่มอาชีพสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขต เทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพ การดำเนินการของกลุ่ม อาชีพในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของฮามีเสาะ เจ๊ะเต็ง (2558 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนว ทางการพัฒนาอาชีพสตรีเครื่องแกงขององค์การบริหารส่วนตำบล บ้านโหนด อำเภอสบไถ่ จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มอาชีพสตรีเครื่องแกงบ้านโหนด มีลักษณะ การรวมกลุ่มทำแบบไม่เป็นประจำ ทำเฉพาะบางช่วง ทำให้สมาชิกในกลุ่มไม่มีรายได้เสริม จึง ไม่เกิดแรงจูงใจ ในการเข้าร่วมในกลุ่ม ประกอบกับ กลุ่มไม่มีเงินทุนหมุนเวียนและขาดความ เข้มแข็งแนวทางในการพัฒนาอาชีพสตรี ส่วนการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ใน การส่งเสริมอาชีพของอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ด้านการฝึกอบรมโดยภาพ รวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากสมาชิกยังขาดประสบการณ์และความรู้ในการ รวมกลุ่ม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ไม่มีวิทยากรที่มีความชำนาญในแต่ละอาชีพจริงๆ เพื่อให้ ความรู้หรือฝึกอบรมให้กับสมาชิกในกลุ่มอาชีพ ส่งผลทำให้การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม อาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ ท้ามา (2557 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาอาชีพ : กรณีศึกษากลุ่มแปรรูป ผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย ตำบลบ้านห้วย อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผล การศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรค จำนวนสมาชิกลดจำนวนลงเรื่อย ๆ สมาชิกกลุ่มที่ผลิต สินค้ามีน้อยส่วนใหญ่เข้าเพื่อระดมทุนทำให้ขาดแรงงานฝีมือ วัตถุดิบเริ่มหายากต้องซื้อจาก นอกพื้นที่ทำให้ต้นทุนสูงขึ้นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น และยังขาดการวางแผนด้านการ ผลิตสินค้าและขาดการให้ความรู้โดยการฝึกอบรมและศึกษาดูโครงการอื่น ๆ ทำให้ด้าน ฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง และในการส่งเสริมอาชีพของอำเภอนาจะหลวย

ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากอำเภอนา จะหลวยที่ดูแลขาดการติดตามประเมินผลโครงการทำให้สมาชิกไม่มีความกระตือรือร้นหรือ

กำลังในการจัดตั้งกลุ่มและอีกส่วนหนึ่งภาครัฐเองก็ขาดการสนับสนุนที่จริงจังในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพในชุมชนของแต่ละพื้นที่ ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมจึงอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฮามิเสาะ เจ๊ะเต็ง (2558 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพสตรีเครื่องแกงขององค์การบริหารส่วนตำบล บ้านโนนด อำเภอลำดวน จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มอาชีพสตรีเครื่องแกงบ้านโนนด มีลักษณะการรวมกลุ่มทำแบบไม่เป็นประจำ ทำเฉพาะบางช่วง ทำให้สมาชิกในกลุ่มไม่มีรายได้เสริม จึงไม่เกิดแรงจูงใจ ในการเข้าร่วมในกลุ่ม ประกอบกับ กลุ่มไม่มีเงินทุนหมุนเวียนและขาดความเข้มแข็งแนวทางในการพัฒนากลุ่มอาชีพสตรีเครื่องแกงบ้านโนนด อีกทั้งยังพบว่า ต้องมีการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพสตรีเครื่องแกง ทั้ง 4 ด้าน 1) ด้านคน 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ 4) ด้านการบริหารจัดการ ข้อเสนอแนะได้แก่ 1) การส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มอาชีพสตรีเครื่องแกงให้มีบทบาทมากขึ้นในการจัดโครงการ/กิจกรรม 2) สนับสนุน งบประมาณในการพัฒนากลุ่มอาชีพสตรีเครื่องแกง 3) ทำให้กลุ่มอาชีพสตรีเครื่องแกงในพื้นที่มีรายได้ที่แน่นอนและ 4) หาดตลาดรองรับเพื่อจำหน่ายสินค้าในตลาดที่ใหญ่ขึ้น

2. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพ ในการส่งเสริมอาชีพของอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ด้านการรวมกลุ่ม ควรมีการส่งเสริมอาชีพ จัดตั้งกลุ่มในชุมชนขึ้นให้มีคณะกรรมการในการบริหารในกลุ่มชุมชนเพื่อให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการกลุ่มอาชีพ ควรให้หน่วยงานของรัฐบาลหรืออำเภอนาจะหลวยช่วยสนับสนุนโครงการที่มีประโยชน์เพื่อเสริมรายได้ในชุมชน และส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพในชุมชนเกิดความรักสามัคคีกันในชุมชนโดยมีการจัดกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เดือนละ 1-2 ครั้ง และในด้านการบริหารจัดการ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุน ส่งเสริมให้มีโครงการเลี้ยงวัวหรือโครงการเลี้ยงไก่ จัดให้มีการจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการให้กับกลุ่มในชุมชน และควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มในชุมชนเพื่อให้ความรู้ และคอยติดตามในด้านการบริหารจัดการของกลุ่มอาชีพนั้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชูไรดา เจาะแฉะ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนา การส่งเสริมกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลสาบัน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการบริหารจัดการ มีการบริหารจัดการในเรื่องแผนและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการส่งเสริมอาชีพการบริหารจัดการร่วมกันบูรณาการกับหน่วยงานอื่นยังมีควรสร้าง ความร่วมมือในทุกภาคส่วนที่ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ในด้านงบประมาณ หน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุน ให้ประชาชนได้กู้เงินในการจัดทำหรือก่อตั้งกลุ่มอาชีพในชุมชนในดอกเบี้ยต่ำ หน่วยงานภาครัฐเข้ามาดูแลในการจัดการของกลุ่มชุมชนในเรื่องงบประมาณหรือค่าใช้จ่ายเพื่อให้ความรู้ สำหรับด้านการฝึกอบรม หน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและสนับสนุน จัดให้มีวิทยากร

มาให้ความรู้ในกลุ่มอาชีพในชุมชน จัดให้มีการอบรมให้ความรู้และฝึกอาชีพแก่สมาชิกของโครงการในชุมชน และสุดท้ายด้านการประเมินผล หน่วยงานภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประเมินผลที่ชัดเจน ควรจัดให้มีการประเมินผลในรอบ 3 เดือน/ครั้ง และหน่วยงานของภาครัฐและองค์กรผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญในการประเมินผลของโครงการของกลุ่มสมาชิกอาชีพในแต่ละชุมชน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มอาชีพใน อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี การพัฒนาสมาชิกกลุ่มอาชีพของอำเภอนาจะหลวย เพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งตนเองได้นั้น รัฐบาลควรให้การสนับสนุน ในเชิงนโยบาย เพื่อการพัฒนาอาชีพทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่นและในระดับชาติรวมทั้งสนับสนุนงบประมาณหลากหลายรูปแบบ เช่น แบบการให้สินเชื่อ แบบให้เปล่า หรือแบบมีเงื่อนไข ซึ่งแล้วแต่กรณีเพื่อการส่งเสริมในการรวมกลุ่มอาชีพของชุมชน ที่เข้มแข็งมากขึ้น โดยเน้นให้ชุมชนสามารถ บริหารจัดการได้ด้วยตนเองอย่างอิสระมากขึ้น กลุ่มอาชีพนำไปเป็นแนวทางในการจัดการกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้เชื่อมโยงเป็น เครือข่าย โดยสมาชิกในกลุ่มมีการปรับตัว รู้จักตนเอง เรียนรู้ กระบวนการปฏิบัติไม่ว่าจะเรียนรู้ จากเอกสารผู้รู้ เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยชุมชนจะต้องเตรียม ความพร้อมพร้อม มีกระบวนการชุมชนที่เกิดจากการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมและต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นข้อมูลในการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรให้ชุมชนได้ ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง สนับสนุนหรือต่อยอดส่วนที่ขาดหรือหรือขอรับการสนับสนุนหรือประสานภาคีพัฒนา ภาครัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องในการให้การสนับสนุน

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ ท่ามา. (2557), *แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพ : กรณีศึกษากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านหว้า ตำบลบ้านหว้า อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น*.
บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
- การปกครอง, กรม. (2553), *คู่มือพนักงานส่วนตำบล*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง.
- ชูไรดา เจาะแฉ. (2555), *การพัฒนาการส่งเสริมกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลสาบ่าน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- นฤมล พึ่งกิจ และคณะ. (2559), การพัฒนากลุ่มอาชีพสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพุดเตย จังหวัดเพชรบูรณ์. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2555), การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย : คุณสมบัติการวัดเชิงจิตวิทยา = Development and Validation of Research Instruments : Psychometric Properties. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554), การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ผการัตน์ พินิจวัฒน์. (2561), การส่งเสริมอาชีพให้ชุมชน : กรณีศึกษา บ้านโพนไพร ตำบลเมืองอำเภอเมือง จังหวัดเลย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2561.
- รัฐพล ภูมรินทร์พงศ์ และคณะ. (2562), การพัฒนาอาชีพกลุ่มผู้นำสตรีชุมชนบ้านสันติสุข ตำบลน้ำร้อน อำเภอเมือง จังหวัดตาก. วารสารวิชาการรับใช้สังคม มทร.ล้านนา, 3, 2 (พฤศจิกายน-สิงหาคม 2562, 55-63).
- สุชานาถ พัฒนวงศ์งาม. (2554), รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเสริมความเข้มแข็งของชุมชน : กรณีศึกษากลุ่มทองเหลืองสาน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- ฮามีเสาะ เจ๊ะเต็ง. (2558), แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพสตรีเครื่องแกงขององค์การบริหารส่วนตำบล บ้านโหนด อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

